

Αργώ, [Ιδρυση], Γ. Θεοτοκάς (λογοτεχνικό κείμενο)

Γιώργος Θεοτοκάς
Αργώ

Οι Αργοναύτες επάνω στο πλοίο Αργώ, 420 - 390 π.Χ.

Το σωματείο αυτό λεγότανε, συμβολικά, ρομαντικά, ίσως κάπως παιδικά, Αργώ. Το έμβλημα του ήταν ένα καραβάκι με κουπιά. Ο σκοπός του; Κανείς δεν ήξερε το σκοπό, μα φαντάζεται ο καθένας πως ο σκοπός της Αργώς είναι κάπου πολύ μακριά, στο τέρμα ενός μεγάλου ταξιδιού. Κι' ίσως-ίσως, εκείνο πού τραβούσε τα μέλη του σωματείου, να ήταν κυρίως, αυτό τούτο το ταξίδι, ανεξάρτητα από κάθε σκοπό.

Η Αργώ ιδρύθηκε μες στη μεγάλη άψη των πολέμων, από μερικούς νέους που δε χώνευαν καθόλου τους καθηγητές τους κι' ήθελαν να αλλάξουν πολλά πράγματα στο Πανεπιστήμιο και παραέξω. Στην αρχή ήταν ένας όμιλος από φοιτητές ανικανοποίητους και δυσαρεστημένους, που γύρευαν μεταρρυθμίσεις, γλωσσικές, εκπαιδευτικές, πολιτικές, ακόμα και κοινωνικές. Γρήγορα μαζεύτηκαν ίσαμε εκατό και βάλθηκαν να κάνουν διαλέξεις αναμεταξύ τους, να συζητούν με πολλή θέρμη όλες τις

τρέχουσες θεωρίες, να τυπώνουν, αραιά και που, λαθραία περιοδικά και φυλλάδες, με συγκεχυμένες ριζοσπαστικές κατευθύνσεις. Σαν ιδρύθηκε η Αργώ, οι άλλοι φοιτητές ονόμασαν κοροϊδευτικά τα μέλη της Αργοναύτες κι' ο τίτλος έπιασε και συνηθίστηκε.

Με τον καιρό αυτό το σωματείο έγινε το κέντρο των πνευματικών ανησυχιών της φοιτητικής νιότης και, εξ αιτίας αυτής της φύσης του, δεν είχε βέβαια καμιάν ιδεολογική συνοχή. Υπήρχαν περίπου τόσες ιδεολογίες όσα και μέλη, αν μπορούν να ονομαστούν ιδεολογίες οι ακαθόριστες τάσεις αυτών των παιδιών .

Στις Γενικές Συνελεύσεις σχηματιζόντανε, για λόγους καθαρά εκλογικούς, μερικοί όμιλοι ή κόμματα, που διαλυόντανε ευθύς αμέσως, εξόν από τον όμιλο των κομμουνιστών που διατηρούσε πάντα κάποιαν εξωτερική ενότητα, μολονότι κι' αυτός ήταν υποδιαιρεμένος σε λογιώ-λογιώ σχολές. Όλα τα λοιπά πολιτικά και κοινωνικά προγράμματα είχαν τους αντιπροσώπους τους μες στην Αργώ: βασιλικοί, εθνικιστές, φιλελεύθεροι, δημοκρατικοί, αγροτικοί, σοσιαλδημοκρατικοί κλπ. Άλλά μ' αυτά τα πολιτικοκοινωνικά ρεύματα διασταυρωνόντανε ειδών-ειδών διανοητικές και αντιδιανοητικές τάσεις, πού αύξαναν εκεί-μέσα τη σύγχυση των ιδεών. Υπήρχαν Αργοναύτες νεοκαντιανοί, εγγελιανοί, μπερξονιστές, νιτσειστές, φροϋδιανοί, φανατικοί επιστημονιστές, υλιστές και ντετερμινιστές, κι' άλλοι που κήρυτταν με θόρυβο τη χρεοκοπία της επιστήμης, και πολλοί πού δεν ήθελαν να ακούσουν τίποτα από όλα αυτά και γύρευαν ιδέες πιο πρωτότυπες. Δεν έλειπαν φυσικά κι' οι λογοτεχνικές σχολές, αφού πρόκειται για Έλληνες. Συναντούσες εκεί μέσα οπαδούς της δημοτικής παράδοσης, του ρεαλισμού, της προλεταριακής τέχνης, φίλους του Ντοστογιέφσκυ, του Σολωμού, του Παλαμά, του Καβάφη, του Βαλερύ, του A. Gide, του Bernard Shaw, του Πιραντέλο, του Ρίλκε, συμβολιστές, νεορομαντικούς, νεοκλασικούς, αρχαιολάτρες, φουτουριστές, και πολλά άλλα πράγματα που δεν μπορεί κανείς να τα θυμάται. Ο Ψυχάρης είχε φανατικούς φίλους και αδιάλλακτους εχθρούς. Αρκετοί Αργοναύτες θαύμαζαν τον Βενιζέλο κι' άλλοι καταδικάζανε το δυτικό πολιτισμό και περίμεναν τη σωτηρία του κόσμου από την Ασία. Κι' άλλοι πάλι έλεγαν πως προορισμός της Νέας Ελλάδας είναι να σταθεί στο σταυροδρόμι των πολιτισμών και να συγχωνεύσει, σε μιαν ανώτερη σύνθεση, τις καλύτερες εκδηλώσεις του δυτικού και του ανατολικού πνεύματος.

Γιώργος Θεοτοκάς

Αργώ

Ασκήσεις

1. Στο σωματείο δόθηκε η ονομασία «Αργώ». Να βρείτε πληροφορίες για το πλοίο Αργώ και για τους Αργοναύτες και να συνδέσετε τον μύθο με το όνομα και τη δράση του σωματείου.
2. Το σωματείο ικανοποιεί μια ανάγκη των νέων φοιτητών να εκφραστούν και, γιατί όχι, να διεκδικήσουν. Θεωρείτε πως οι μαθητικές κοινότητες θα μπορούσαν να αποτελέσουν πυρήνα οργάνωσης των μαθητών για τη συμμετοχή τους στη λειτουργία του σχολείου και για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους;
Οργανώστε μια συζήτηση με λόγο και αντίλογο σχετικά με το θέμα, βλ. και [Έκφραση-Έκθεση Α΄λυκείου. σ.118.](#)
3. *Με τον καιρό ... των παιδιών.* Ποια είναι η άποψή σας για το πολυσυλλεκτικό / πολυφωνικό προφίλ του σωματείου που περιγράφεται στο συγκεκριμένο απόσπασμα;
Να συζητήσετε, με βάση την εμπειρία σας, σχετικά με το προφίλ που έχουν σύγχρονες νεανικές πολιτικές οργανώσεις και να τις συγκρίνετε με την «Αργώ» (τρόπος λειτουργίας, πολιτική ωρίμανση των νέων, κομματικοποίηση, φανατισμός, κλπ).
4. Στο απόσπασμα από την «Αργώ» του Γ. Θεοτοκά παρατηρούμε πως διαφορετικοί τρόποι σκέψης «στεγάζονται» στο ίδιο σωματείο.
Μήπως, πέρα από τις ιδεολογικές διαφορές και αποκλίσεις, είναι ανάγκη οι νέοι να αγωνιστούν από κοινού για τα μεγάλα προβλήματα που τους απασχολούν;
Αφού προσδιορίσετε κάποιες από τις αγωνίες και τις ενστάσεις της νέας γενιάς, να συζητήσετε τον παραπάνω προβληματισμό.
5. Πιστεύετε πως σε σύγχρονα νεανικά σωματεία μπορούν να συστεγαστούν διαφορετικές απόψεις; Αν εκτιμάτε πως μια τέτοια τακτική είναι ενδεδειγμένη, με ποιες προϋποθέσεις νομίζετε ότι πρέπει να εφαρμοστεί; Αν διαφωνείτε, υποστηρίξτε την άποψή σας με επιχειρήματα. Να οργανώσετε έναν αγώνα επιχειρηματολογίας με αυτό το θέμα.

ΑΓΩΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΓΩΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ